

Bevezető

Számunkra is hihetetlen, hogy akik ebben a tanévben jelentkeznek az Arany János Tehetséggondozó Programba, akkor születtek, amikor a program gondolata megfogalmazódott.

Az ezredfordulón készült felmérések azt mutatták, hogy a felsőoktatási intézményekben a kistelepülésekről érkezők aránya rendkívül alacsony volt, másfél százalék körül mozgott. Egyértelmű volt, hogy a közoktatás egyik legfontosabb feladata hozzájárulni a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérsékléséhez. A társadalom hátrányos helyzetű csoportjai számára a felemelkedés útja szinte kizárólag a minőségi – társadalmi, gazdasági pozíciók betöltésére alkalmas és jól átváltható – tudás megszerzésén keresztül vezet. Az iskolának kulcsszerepe van abban, hogy a társadalmi előrelépést minél inkább a tanuló tehetsége, szorgalma, ne pedig családja anyagi helyzete, szülei foglalkozása vagy éppen lakhelye határozza meg. Megfogalmazódott az a szándék, hogy létrejöjjön egy olyan tehetséggondozó pedagógiai modell, amelyben minden tehetséges tanuló – függetlenül az adott település földrajzi és anyagi helyzetétől – a társadalmi felemelkedés esélyét biztosító képzést kapjon. A tehetséggondozást támogatók kezdeményezése és az akkori oktatásirányítás szándéka találkozott, így 2000-ben létrejött az Arany János Tehetséggondozó Program, Dr. Polonkai Mária szakmai irányításával. Az oktatási tárca részéről Környei László helyettes államtitkár volt a program elindítója.

A magyar közoktatás és köznevelés egyedülálló innovációja kezdődhetett meg. Az ország legjobb középiskolái és a kollégiumai közül választották ki azokat, amelyek lehetőséget kaptak arra, hogy kidolgozzák, fejlesszék és működtessék a programot. A programban kulcsszerepük van a kiemelkedő képzést nyújtó középiskolák mellett a kollégiumoknak is. Együttműködésük biztosítja az oktatás és a nevelés egységét, hatékonyságát, egymásra épülését. Létrejött egy szakmai közösség, amelynek tagjai akarnak és képesek együtt gondolkodni, dolgozni. Megalapítottuk az Arany János Tehetséggondozó Program Intézményeinek Egyesületét, ami összefogja a program intézményeit, fejlesztő, konzultációs és érdekvédelmi szerepet is betöltve.

Az Arany János Tehetséggondozó Program hatást gyakorolt az egész magyar köznevelésre. Csak néhány elemet kiragadva, például a nyelvi előkészítő osztályok létrehozását a program előkészítő évének tapasztalatai

segítették. A személyiségfejlesztés, a tanulásmódszer-tan, a kommunikáció fejlesztése a program hangsúlyos része, a jó gyakorlataink beépültek a többi iskola és kollégium pedagógiai eszköztárába. Kiadványaink, tanulmányköteteink, módszertani segédleteink keresettek, sokan használják őket. A programban tevékenykedő pedagógusok speciális fejlesztését szolgáló tanfolyamok, képzések ma már mindenki számára elérhetőek, népszerűek.

A résztvevő intézmények életében is jelentős változást eredményezett a program elindítása. A tanárok módszertani eszköztára megújult, új szemléletmód alakult ki, a kollégiumok és az iskolák kapcsolat teljesen új szintre került. Megerősödött a szociális érzékenység, a nevelés szerepe felértékelődött. A tehetséggondozás hatékonysága növekedett a megszerzett új ismeretek, módszerek és tapasztalatok által. Nem tagadjuk, hogy merültek fel problémák, konfliktusok, amelyeket kezel-nünk kellett, de összességében ezek is az intézmények fejlődését szolgálták.

A program központi koordinálást a Programiroda látta el. A státusza, szervezeti hovatartozása, fizikai elhelyezkedése az évek során többször változott. A kezdeteknél Kecskés Éva és Kiss Péter segítette, irányította a munkánkat. Őket Fuszek Csilla követte a Programiroda élén, távozása után Tolnai József látta el ezt a feladatot. Jelenleg az OFI-ban Dr. Cziráki Szabina vezetésével működő Nemzeti Tehetségfejlesztési Központ-hoz tartozik a

program, munkánkat Spohn Beáta programasszisztens segíti.

A program öt- és tíz éves fennállásakor már számot vetettünk az addig elvégzett feladatokkal, az eredményekkel. Egy pályázat kapcsán most mégis indíttatást éreztünk arra, hogy bemutassuk egy kötetben a program intézményeit, a program intézményi irányítóit. De még fontosabbnak gondoltuk, hogy a program több mint négyezer végzett diákja közül - a teljesség igénye nélkül - megszólaltassunk néhányat, akik az AJTP segítségével indultak el tehetségük kiteljesedésének útján, elérték első sikereiket, eredményeiket. Szeretnénk, hogy szélesebb kör ismerhesse meg őket, hogy példájuk motiválja a program jelenlegi diákjait, és eredményeik is igazolják az Arany János Tehetséggondozó Program fontosságát. A program azért jött létre, hogy segítse minden diákját abban, hogy kiteljesíthesse a saját tehetségét, jól gazdálkodhasson a megkapott talentumával.

Köszönetet szeretnék mondani mindazoknak, akik a kötet összeállításában közreműködtek. Külön szeretném megköszönni Kovácsné Szeppefeld Erzsébetnek, a Földes Ferenc Gimnázium igazgatóhelyettesének az interjúk készítését és szerkesztői munkáját.

Szeretettel ajánlom ezt a kötetet mindenkinek, aki a magyar közoktatás és azon belül az Arany János Tehetséggondozó Program iránt érdeklődik.

2013. szeptember

Veres Pál
AJTPIE elnöke
Földes Ferenc Gimnázium
igazgatója